

Motion till riksdagen 2024/25:555

av Angelica Lundberg (SD)

Nya bestämmelser gällande däck

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att införa ett förbud mot användning av odubbade friktionsdäck under sommartid och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en åldersbegränsning på däck ska utredas och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Enligt Trafikförordningen kap. 4 § 18 a ska personbil klass I, personbil klass II, lätt lastbil, tung lastbil, tung buss och lätt buss samt släpvagn, som dras av sådana fordon, vid färd på väg vara försedd med vinterdäck eller likvärdig utrustning mellan den 1 december–31 mars när vinterväglag råder. Det är tillåtet att köra med dubbdäck mellan 1 oktober och 15 april och om det råder, eller finns risk för, vinterväglag är det lagligt att köra med dubbdäck både före och efter dessa datum.

När det gäller odubbade friktionsdäck så finns inga restriktioner. De är tillåtna att köra med året om. Även om det kan kännas skönt att slippa byta däck två gånger om året innebär det stora risker. Friktionsdäck, även felaktigt kallade ”året runt däck”, är i själva verket vinterdäck som är avsedda för körning i vinterväglag. Gummit i vinterdäck är mjukare för att ge ett bra grepp på en kall vägbana med is och snö. Sommartid ger friktionsdäck sämre grepp, längre bromssträcka och försämrad stabilitet vid en undanmanöver. Enligt en undersökning av Motormännen gav friktionsdäck en 40 % längre bromssträcka på sommarväglag. Risken för vattenplaning ökar och därmed också risken för allvarliga olyckor. Att köra med friktionsdäck på sommaren är därför förkastligt ur trafiksäkerhetssynpunkt och borde vara otillåtet. Ordningen som ska gälla är vinterdäck på vintern – sommardäck på sommaren. Därför bör ett förbud mot att köra med däck avsedda för vinterväglag på sommaren införas.

Däcken utgör fordonets enda kontakt med vägbanan. Deras egenskaper är direkt avgörande för säkerheten. Regleringar avgör hur lite mönsterdjup ett däck kan ha innan det klassas som uttjänt. Det finns dock inte några regleringar kring hur gammalt ett däck får vara. Eftersom gummit i däcken hårdnar efter en tid riskerar även ett däck med bra mönsterdjup att ha kraftigt försämrade egenskaper. Detta påverkar säkerheten på våra vägar. Alla däck har en fyrsiffrig kod som talar om vilket år och vilken vecka däcket är tillverkat. Det är därför lätt för både bilägaren och kontrollbesiktningen att få reda på däckets ålder. Åldrandet påverkas av olika faktorer så som hur däcket förvaras när det inte används, däckets slitbana, hur mycket luft det är i, klimat, vägförhållanden och hur föraren kör sin bil. En del instanser menar på att däck inte åldras nämnvärt. Rekommendationen från däck- och fordonsindustrin är dock att vinterdäck ska bytas ut efter fem–sex säsonger och att inga däck äldre än tio år ska användas. Regeringen meddelade i februari 2020 det nya etappmålet för omkomna och skadade i trafiken. Det innehåller bland annat en halvering av antalet omkomna i trafiken till 2030. Mot bakgrund av detta bör regeringen utreda om en åldersbegränsning av däck ska införas.

Angelica Lundberg (SD)